

Neustreznost lokacije asfaltne baze in odlagališča odpadkov v Podbrezju na Gorenjskem

(strokovno mnenje)

Na opozorilo civilne iniciative iz Podbrezj na Gorenjskem, da se v neposredni bližini pomembnega kulturnega spomenika protiturškega tabora in hkrati v območju značilne ohranjene kulturne krajine načrtuje izgradnja asfaltne baze in odlagališča odpadkov, je potrebno pristojne službe opozoriti na nekatera prezrta dejstva. Navajam 3 formalno sprejete dokumente in strokovne podlage, na osnovi katerih bi morali preveriti ustreznost preedvidenih posegov v prostor.

1. Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije že v uvodu, kasneje pa podrobneje obvezno navaja »ohranitev prepoznavnosti prostora in krepitev identitete Slovenije, njene lokalne oziroma regionalne identite... Za razvoj krajine so podane usmeritve za ohranjanje prepoznavnosti Slovenije z vidika kulturnega in simbolnega pomena krajine...« (Odlok o strategiji 2004, tč.1).
2. Strokovne osnove za to podajajo še podrobnejše usmeritve: »Področje celostnega varstva stavbne in naselbinske dediščine pomeni razširitev pomena ozko omejenega varstva kulturne dediščine, ki jo doslej rešujejo le strogi varstveni ukrepi v omejenem obsegu, na tisti del obstoječih, že zgrajenih vrednot, ki ga poleg izbranih spomenikov sestavlja široka lestvica od ruralnih krajin do naselbinskih jeder in ki so vse sestavine vsakodnevnega življenja in okolja. Zlasti je ta širši del pomemben kot okoljska in kulturna vrednota, ki je pomembna tudi kot investicijski cilj za visoko kvalitetno bivalno okolje in za posebne dejavnosti turizma, rekreacije ipd. Utemeljitev takega načrtovanja razvoja prostora, ki gradi iz že ustvarjenih vrednot in ki obenem varuje posebne kvalitete od posameznih dosežkov do identitetnih ter specifičnih vrednosti, je cilj celostnega varstva stavbnih in naselbinskih vrednot, obenem pa zagotovilo, da bo razvoj prostora v Sloveniji primerljiv z evropskim. Osnovna prednost slovenskega prostora je v relativno dobri ohranjenosti arhitekturno-krajinske identitete in njene povezanosti z naravnimi krajinskimi značilnostmi, kar velja za približno polovico ozemlja. To Slovenijo uvršča med tiste evropske države, ki naj bi bile v prihodnosti ne le 'vrt Evrope' ampak tudi pomembne turistične in bivalne destinacije. (»Celostno varstvo stavbnih in naselbinskih vrednot v prostorskem razvoju«, MOP-FA, tč. 1.2).
3. Taborski kompleks v Podtaboru je pomemben del kulturne dediščine, obenem pa je pokrajinska celota, ki ga tabor obvladuje kot najbolj izpostavljena dominanta, uvrščen med dobro ohranjene dele arhitekturnih krajin v Sloveniji (glej: »Arhitekturne krajine in regije Slovenije, MOP« – enota 23).

Glede na navedene pogoje je potrebno ugotoviti, da bi bil vliv tako asfaltne baze kot odlagališča odpadkov v vidnem in ekološko vplivnem območju planote okrog Podbrezj izrazito negativen in v nasprotju z zakonsko utemeljenimi kriteriji ter cilji urejanja prostora v Sloveniji in v lokalnem merilu!

Ljubljana, 12.6.2007

prof. dr. Peter Fister
Fakulteta za arhitekturo Univerza v Ljubljani

